

Kateřina Kutarňov: Terezie od Ježíše: Hrad v nitru

Diplomov práce

Posudek vedoucího práce

Tématem předložené práce je analýza jedn z nejdůležitějších prací španělské mystiky Terezie z vily *Hrad v nitru* na pozadí moderních komentářů a filosoficko-theologických pojetí. Kromě úvodu m práce dvě hlavní analytick části a souhrnnou závěrečnou úvahu o základních intencích studovaného textu. V úvodu nás autorka seznamuje s Tereziinm životopisem a s historickým a duchovním kontextem, v němž působila. Vedle toho se zmiňuje o problematice vydávání Tereziinch del a jejich překlady, zejména pak do češtiny; zároveň poukazuje na nedostatek relevantn komentřov literatury s ohledem na vlastní zaměření, které je filosoficko-theologické se silnm fenomenologicko-hermeneutickm důrazem.

První analytick část je věnována především dvěma komentářům, se kterými autorka nejvíce pracuje: práci Mary Frohlichov, kde je *Hrad v nitru* vdm tématem, a knize o abrahmovské mystice od Anthony Steinbocka, kde slouží Tereziino dílo jako pípadov studie k ilustraci křesťansk mystiky. Zvlstn kapitola se zabývá fenomenologií Bernarda Lonergana, o jehož teoretické úvahy se vrazn opírá páv M. Frohlichov. Otázkou zůstává, po zde není njak prostor věnován i Gillian Ahlgrenov, z nž autorka zejména v druhé části práce dost cituje; pomineme-li odkazy na ni v úvodní části, objevují se citace z ní náhle a zmaten čtenář se pak sám snaží dohledat či domyslet kontext. Je to s podivem už proto, že v bibliografii je Ahlgrenov jako jediná zastoupena hned dvěma knihami, z nichž jedna se vslovn vztahuje ke *Hradu v nitru*. Pozitivn je však třeba hodnotit autorčin kritický přístup k pedstavovanm textům. Nezůstává v rovině pouhé dokumentace uváděných názorů, ale často s nimi vede polemiku.

Druhá analytick část je ústředním textem cel práce. Autorka zde provádí postupn rozbor jednotlivých fází modlitby, jak je Terezie představuje v tzv. komnatách. Ty autorka rozděluje na tři na sebe navazující etapy: první představuje lidskou iniciativu při modlitbě (první až třetí komnaty), druh, pechodn fze je propojením lidského a Božího působení (tvrt komnaty) a třetí fáze je vlastní mystickou modlitbou, která představuje ustání lidské aktivity a vhradn Boží působení (pt a sedm komnaty). Obrazy a úvahy, které Terezie nabízí k jednotlivm komnatám, autorka vykládá jednak z vlastního náhledu, jednak ve svtle teoretických principů, jimž se věnovala v první části. Tato část je zpracována velmi dobře, autorka si všímá i některých detailních rozlišování, jako např. rozdíl mezi typy duchovní

zkušenosti *gustos* a *contentos* (str. 45), nebo mezi pojmy *entendimiento* a *conocimiento*, které na rozdíl od anglického překladu, který v obou případech používá výraz *intellect*, autorka rozlišuje a překládá jako *intelekt* a *vědomí* (str. 49). Dlužno ovšem říci, že tradičně se pod výrazem *intelekt* skrývá prostý český *rozum*. Na str. 65 se nachází zvláštní tvrzení, jehož smysl není jasný: „... nepřipadá mi zcela legitimní mluvit o rozrušování hranic vlastního já a individuality jedinci“ (?).

Závěrečná souhrnná část má kapitolu *Hrad v nitru jako celek* a *Závěr II*. Autorka tu shrnuje předchozí analýzy, polemizuje především s pojetím G. Ahlgrenové a nabízí svůj pohled na celkový smysl studované práce Terezie z Ávily. Příhodně zdůrazňuje kognitivní povahu modlitby, nicméně její tvrzení, že do třetích komnat člověk „nepoznává (a není schopen poznat) skutečnost jako takovou, jaká je, ale pouze takovou, jaká se mu jeví“ (z čehož vyplývá, že v dalších komnatách poznává skutečnost, jaká je), je přinejmenším diskutabilní. Na str. 79 autorka aplikuje Steinbockův pojem vertikality jednou na „fyzický rozměr existence“, jednou na „transcendentní rozměr existence“; zřejmě jde tady technický nedostatek, jinak by toto vyjádření nedávalo smysl.

Po formální a stylistické stránce je práce zpracována vcelku bez závad, ruší jen některé jazykové neobratnosti: např. na str. 16 „*mezi* moderním pojetím zkušenosti a *mezi* pojetím zkušenosti...“, nebo na str. 71 „*se budeme soustředit*“. Bibliografie je poměrně skromná, ale je to dáno důvody, které autorka na začátku práce uvádí. Celkově ukazuje práce na slušnou práci s prameny i sekundární literaturou, autorka se nebojí nabídnout své vlastní pohledy, byť mohou být problematické. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

V Praze dne 13.6.2011

PhDr. Milan Lyčka, Ph.D.
Ústav filosofie a religionistiky FF UK